

Attracting Tomorrow

TDK Electronics

1. Feromagnetika - Magneticky měkké materiály - Ferity
2. Feroelektrika - Polovodičová keramika – Termistory PTC

TDK Electronics s.r.o.

Šumperk, Czech Republic
January, 2021

Milníky firmy TDK Electronics v Šumperku

- 1956 Zahájení výroby feritů v Šumperku
- 10/1999 Začátek EPCOSu a zahájení výstavby nového závodu
- 10/2000 Zahájení výroby v novém závodě
- 08/2003 Zahájení výroby PTC v Šumperku
- 07/2008 Odkoupení EPCOSu nadnárodním koncernem TDK
- 11/2018 Přejmenování společnosti na TDK Electronics s.r.o.

Požadavky trhu

MOBILITA

PRŮMYSL

ENERGETIKA

ZDRAVOTNICTVÍ

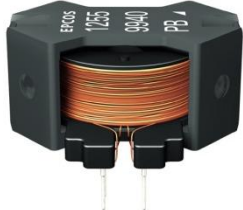
Odolnost   **Miniaturizace**   **Účinnost**
NÁKLADY
Integrace   **Kompatibilita**

Feritová jádra a jejich příslušenství

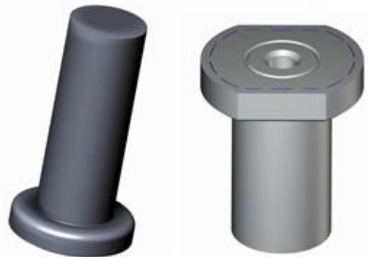

Elektronické systémy v automobilech – Použití feritů

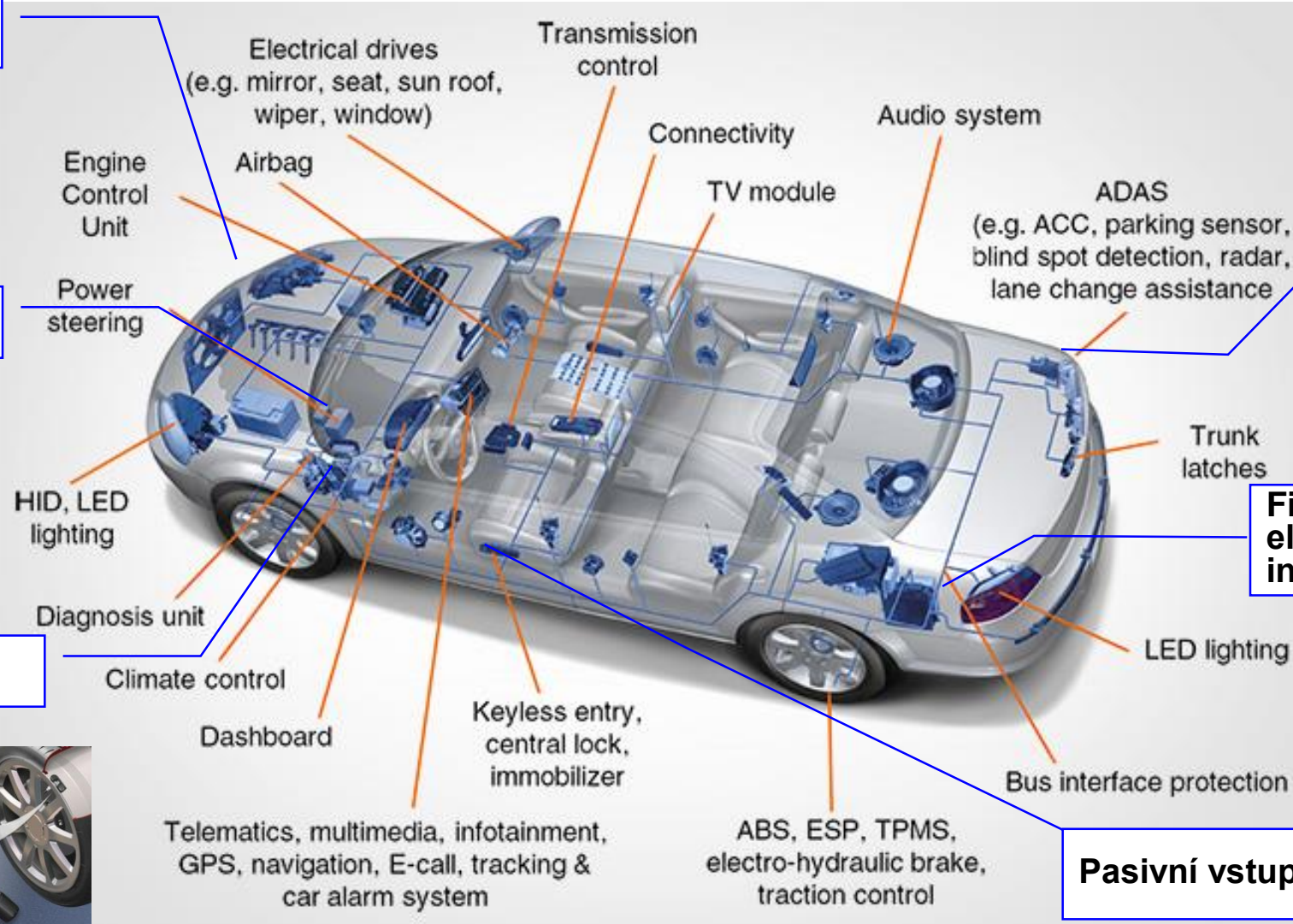
Elektrické servo pohony

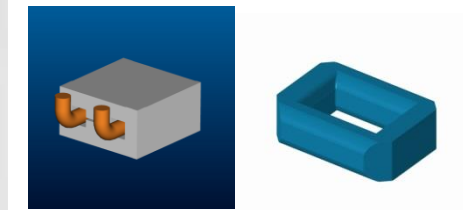
Posilovač řízení

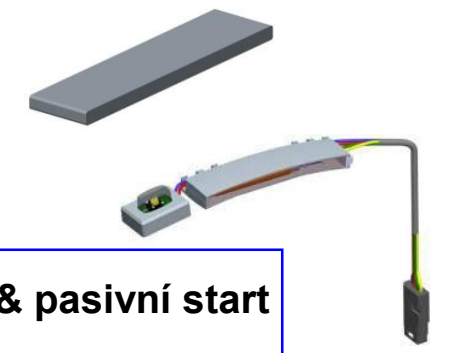
Senzor tlaku v pneumatikách

Parkovací systémy, radary

Filtry EMI – elektromagnetické interference

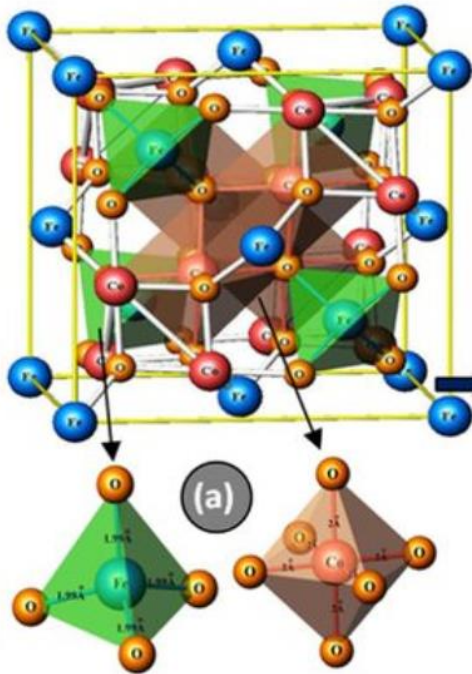

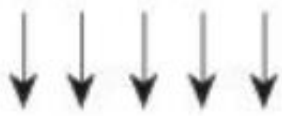
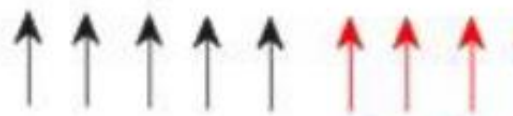
Pasivní vstup & pasivní start

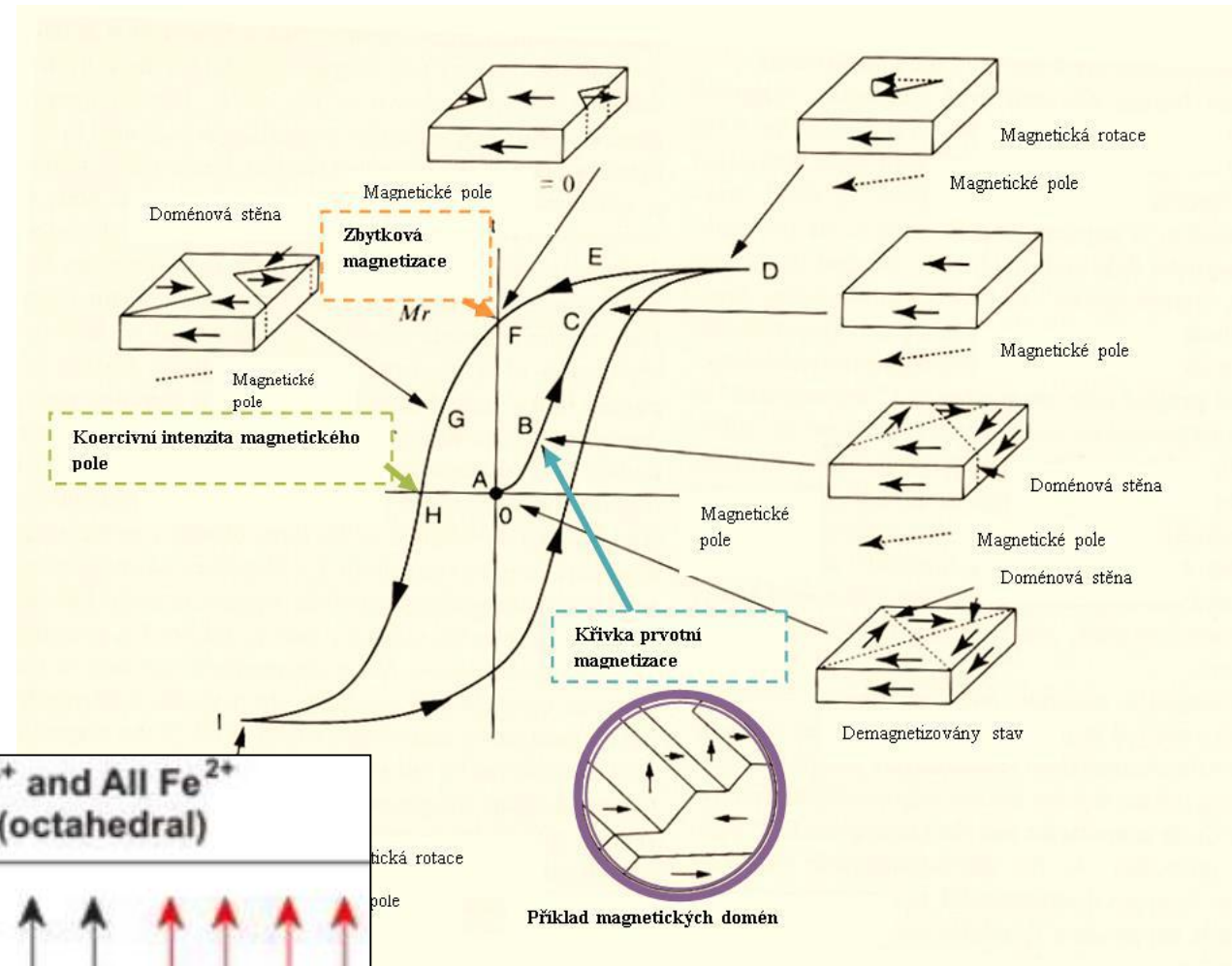
Magneticky měkký materiál – Ferit: princip

Unikátní vlastnosti feritů jsou dány:

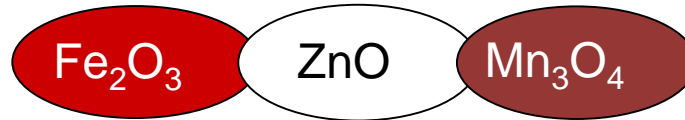
- chemickým složením: prvky s volnými nepárovými elektrony (Fe, Co, Ni)
- Strukturou: Kubická struktura spinel ($MgAl_2O_4$) s tetraedrickou a oktaedrickou podmřížkou

$\frac{1}{2}$ of Fe^{3+} cations (Tetrahedral)	$\frac{1}{2}$ of Fe^{3+} and All Fe^{2+} cations (octahedral)
	
$Fe^{3+} : 5\mu_B$	$Fe^{3+} : 5\mu_B$ $Fe^{2+} : 4\mu_B$

Procesy výroby Ferritů – Prášková metalurgie - Granulát

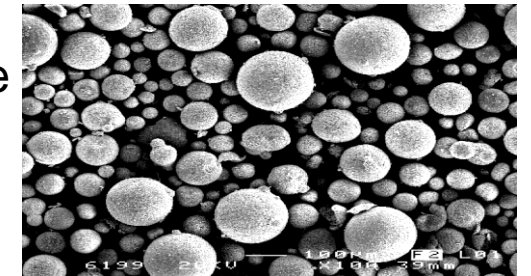
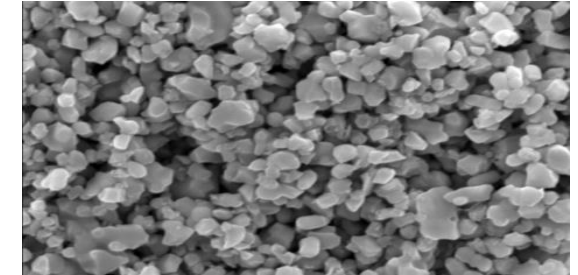
Navážka základních oxidů

Míchání směsi (suchá), nebo suspenze (mokrý)

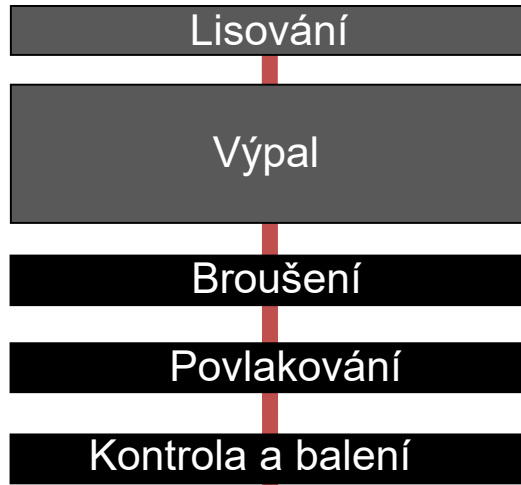
Tepelné zpracování → Diffúze prvků → reaktivita suspenze

Úprava velikosti zrna, přidání aditiv a pojiv do suspenze

Tvorba granulí pro lisování → Ferritový granulát

Procesy výroby Ferritů – Prášková metalurgie

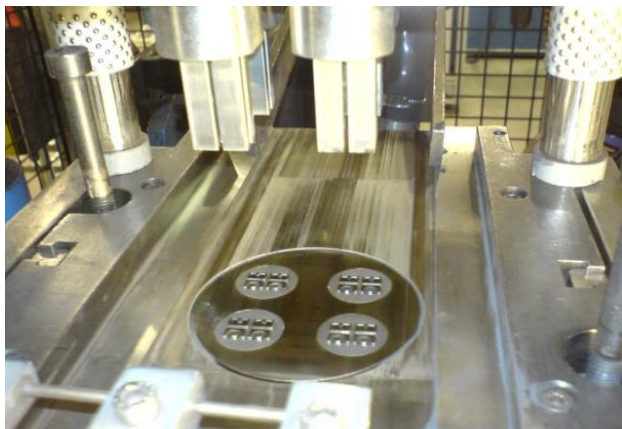
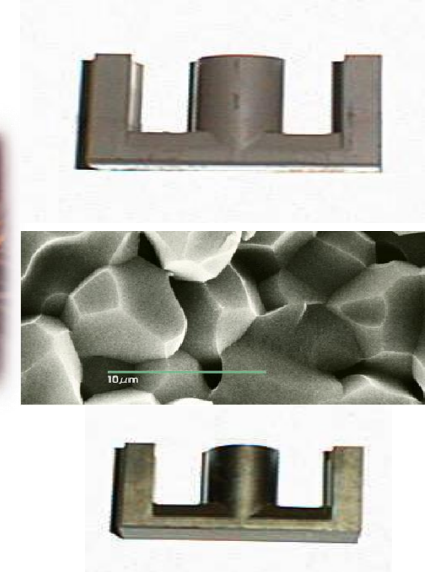
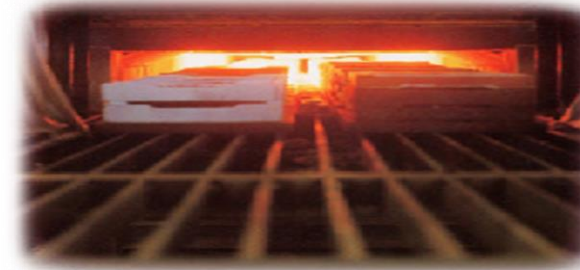

Formování prášku do tvaru

Tepelný profil a řízená atmosféra
Formace spinelové fáze → Slinutí

Rozměry, elmag vlastnosti

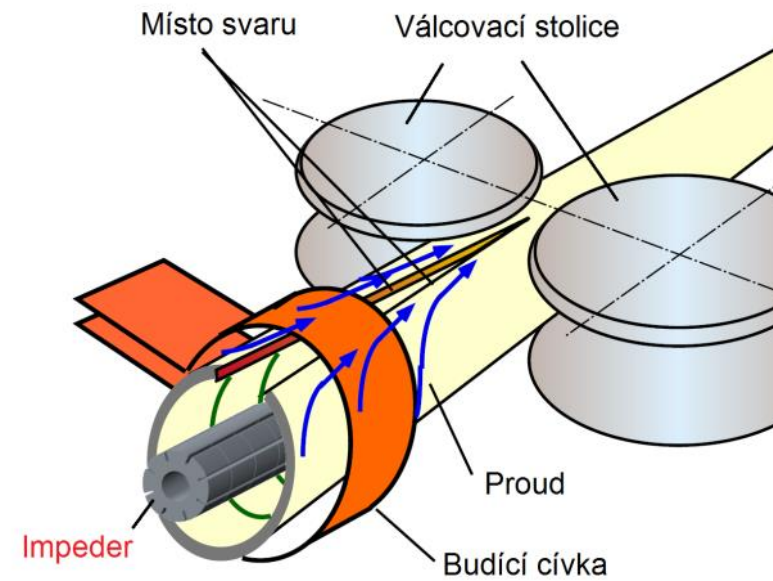
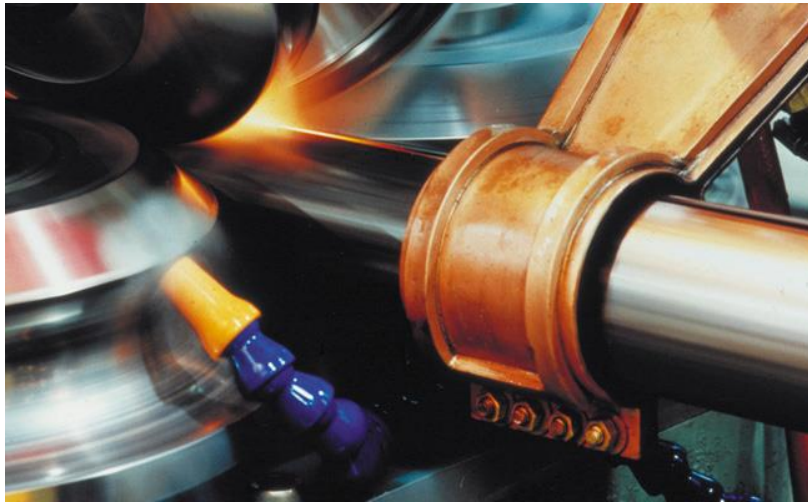
Zvýšení dielektrických vlastností

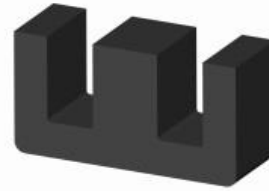
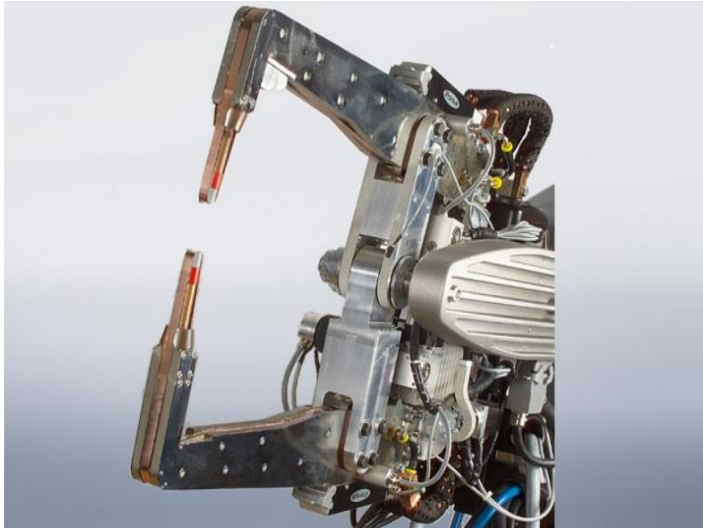
Výkonové aplikace – svářecí technika

Impedéry

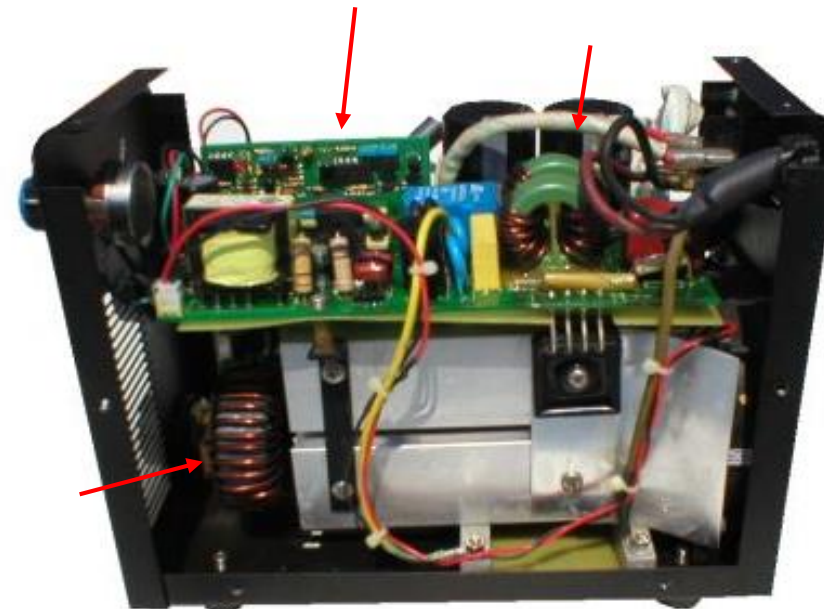

Výkonové aplikace – svářecí technika

- Jádra typu E a R
v transformačním a filtračním uspořádání.

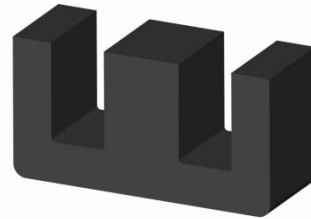
Konstrukční uspořádání
miniaturního svářecího invertoru.

Výkonové aplikace v obnovitelných zdrojích a dopravě

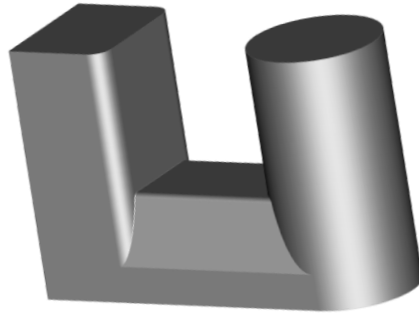
- Solární panely
Jádra typu: E65, E70, E80

- AC-AC-Konvertory pro železnice
Jádra typu: PM114, UI93, UI126

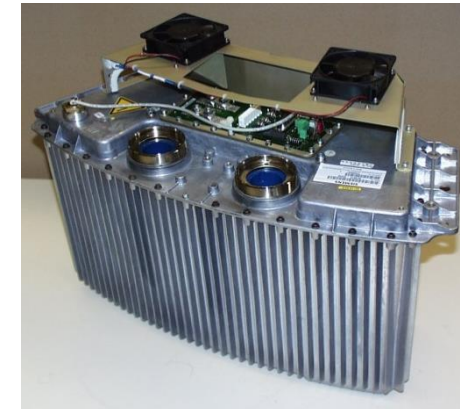
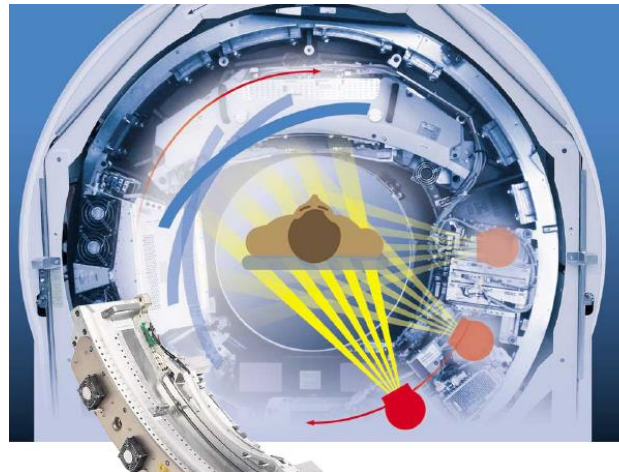
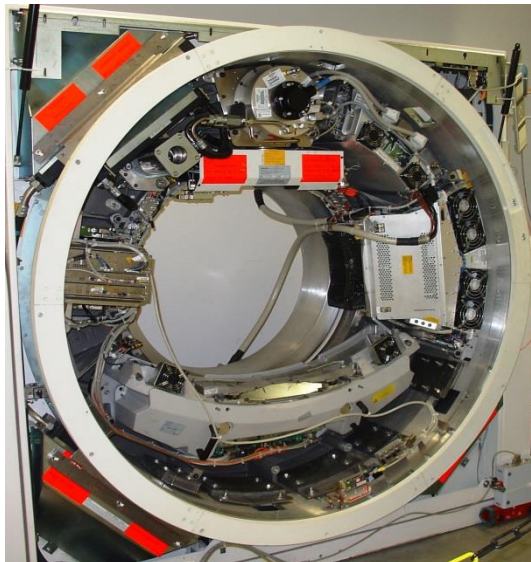
Výkonové aplikace v lékařské technice

Vysokonapěťové konvertory

- pro RTG záření a CT,
- počítačová tomografie

Jádra typu: UI93, UI126, UR114

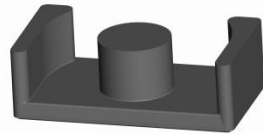
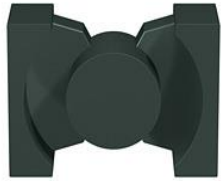
Výkonové měniče

AC – DC, AC - AC

- tiskárny
- audio technika
- zdroje pro pohonné jednotky

Jádra typu:

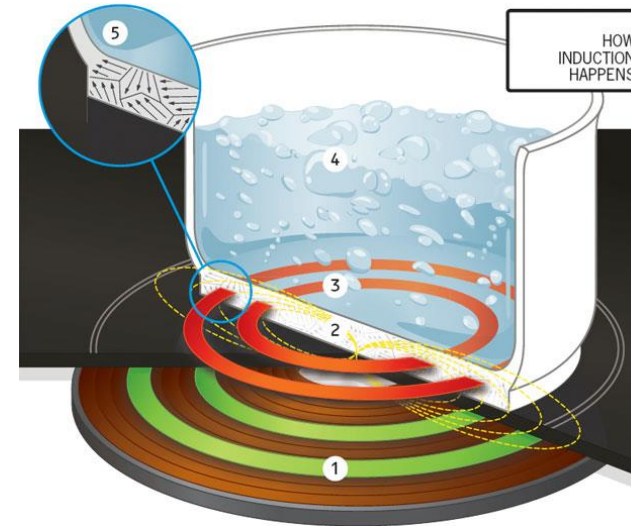
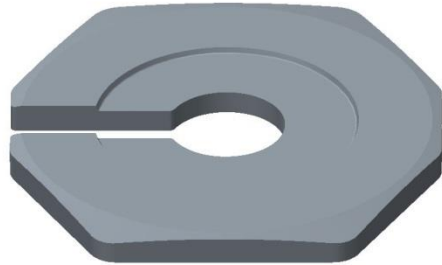
PQ, ER, ELP

Výkonové aplikace v domácnosti

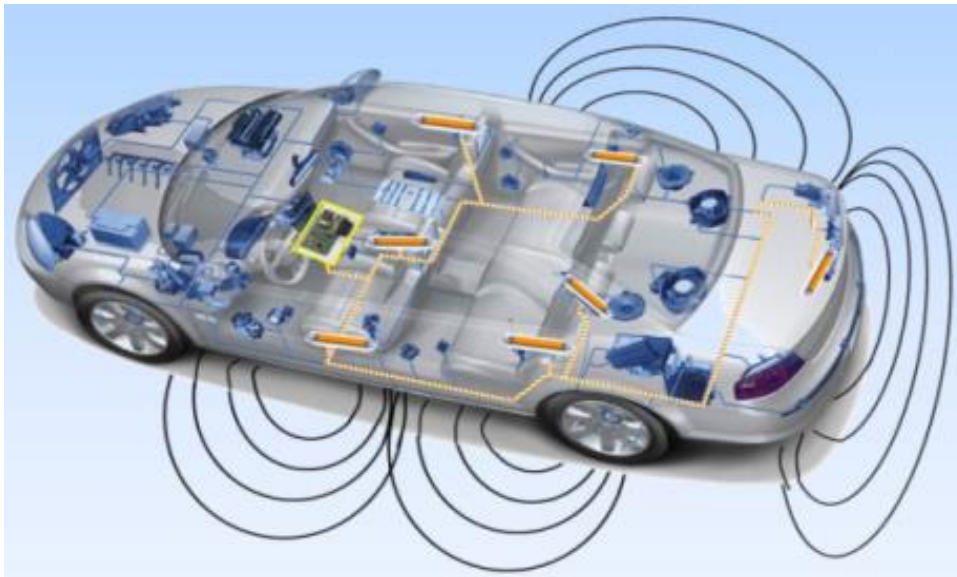
- Elektroindukční ohřev – dosažení vysoké účinnosti přenosu

Velkoobjemová jádra, ROD, kvádry

Automobilový průmysl – antény

- Tyčková jádra pro přenos dat
- Řídicí jednotka je součástí převodovky motoru na přední nápravě vozidla.

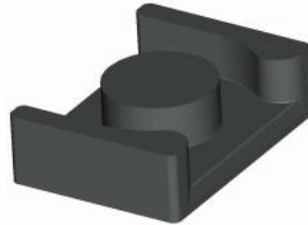

Automobilový průmysl - bezkontaktní přenos energie

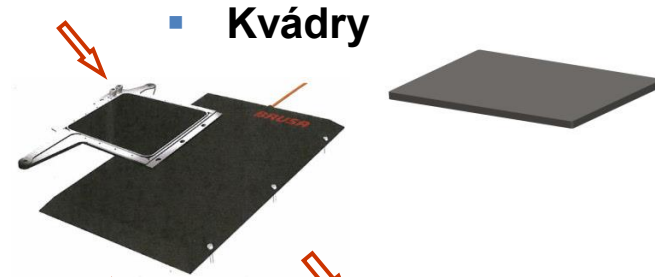
S přívodní kabelem nebo bez kabelu

ERU jádra

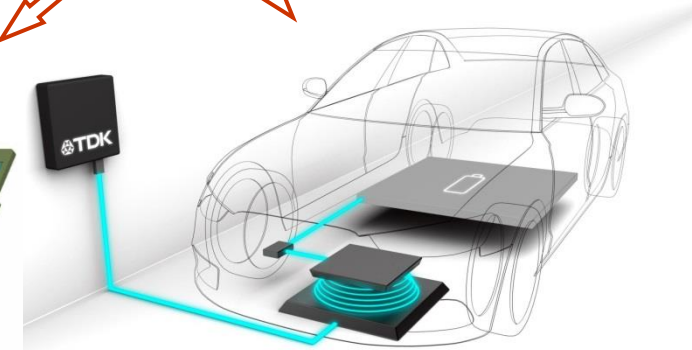
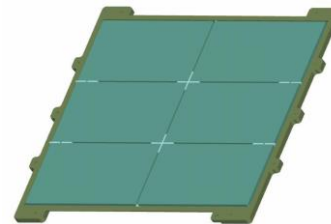

Účinnost přenosu energie 99.9%

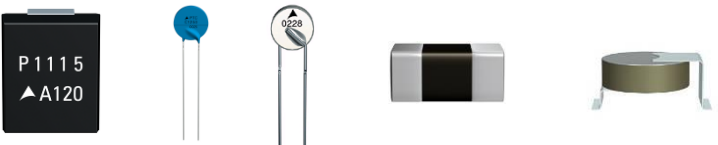

Kvádry

Účinnost přenosu energie 95%

PTC termistory – Aplikace

<p>Proudová ochrana</p>	
<p>Startování elektromotoru kompresoru</p>	
<p>Topné elementy</p>	
<p>Ochrana telefonních linek</p>	
<p>Omezovače proudu</p>	
<p>Teplotní senzory</p>	

Některé elektronické systémy v automobilech – Použití PTC

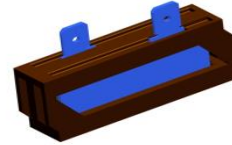
Ohřev ostřikovače

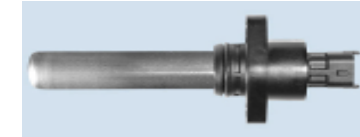
Vyhřívání kabiny

EV: Vybíjení kondenzátoru

AdBlue ohřev

Ohřev vstřikování paliva

Ochrana LED

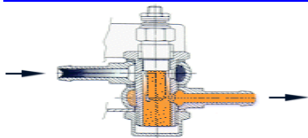
Ochrana přetížení Vratná pojistka

Parkovací senzor piezo

Ohřev filtru dieselu

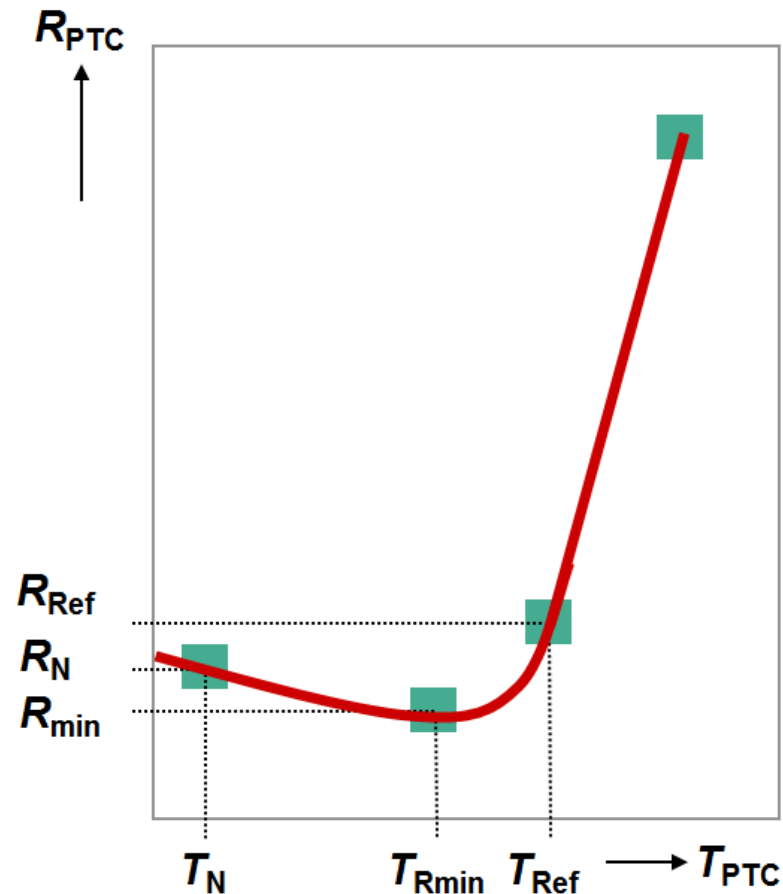
Ohřev ventilace klikové skříně (blow-by)

Senzor hladiny paliva a oleje

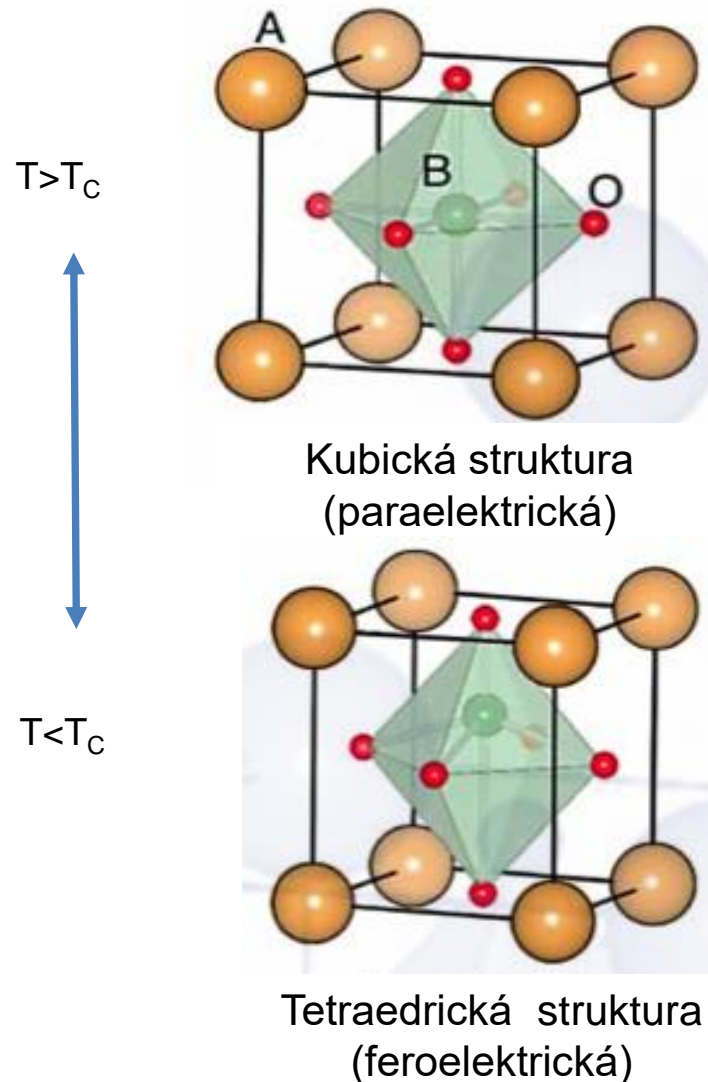
Keramické PTC termistory na bázi BaTiO₃

Co je PTC termistor?

- PTC (Positive Temperature Coefficient) termistor je součástka, jejíž odpor roste s rostoucí teplotou.
- Odpor se změní až o 6 řádů
- Druhy PTC termistorů:
  - Keramické PTC (stabilní, vratné, vysoký odpor)
  - Polymerní PTC (nízký odpor, nestabilní, časem mění vlastnosti)

PTC thermistor: princip

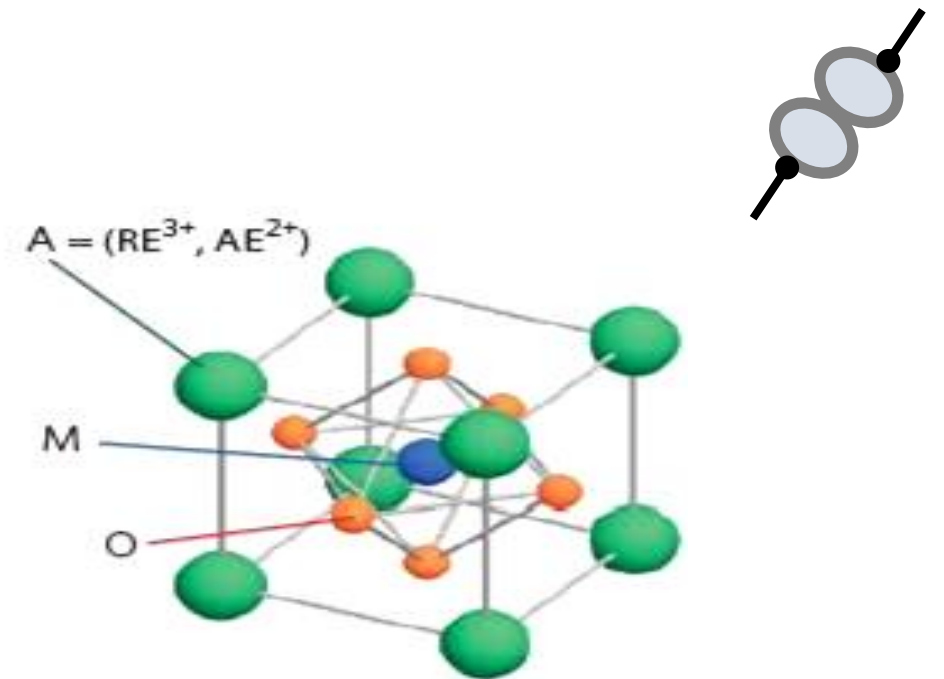
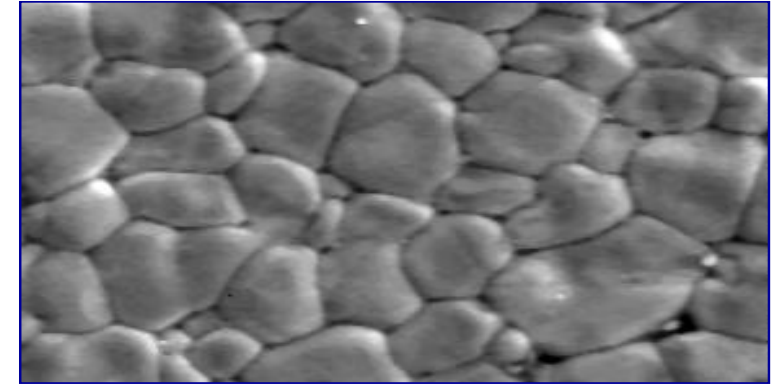

- Při přechodu Currieovy teploty se mění krystalová struktura keramiky
- Pod Currieovou teplotou je keramika feroelektrická, domény vypnou potenciálovou bariéru, keramika má nízký odpor
- Nad Currieovou teplotou je keramika paraelektrická, potenciálová bariéra se objeví, odpor prudce vzroste

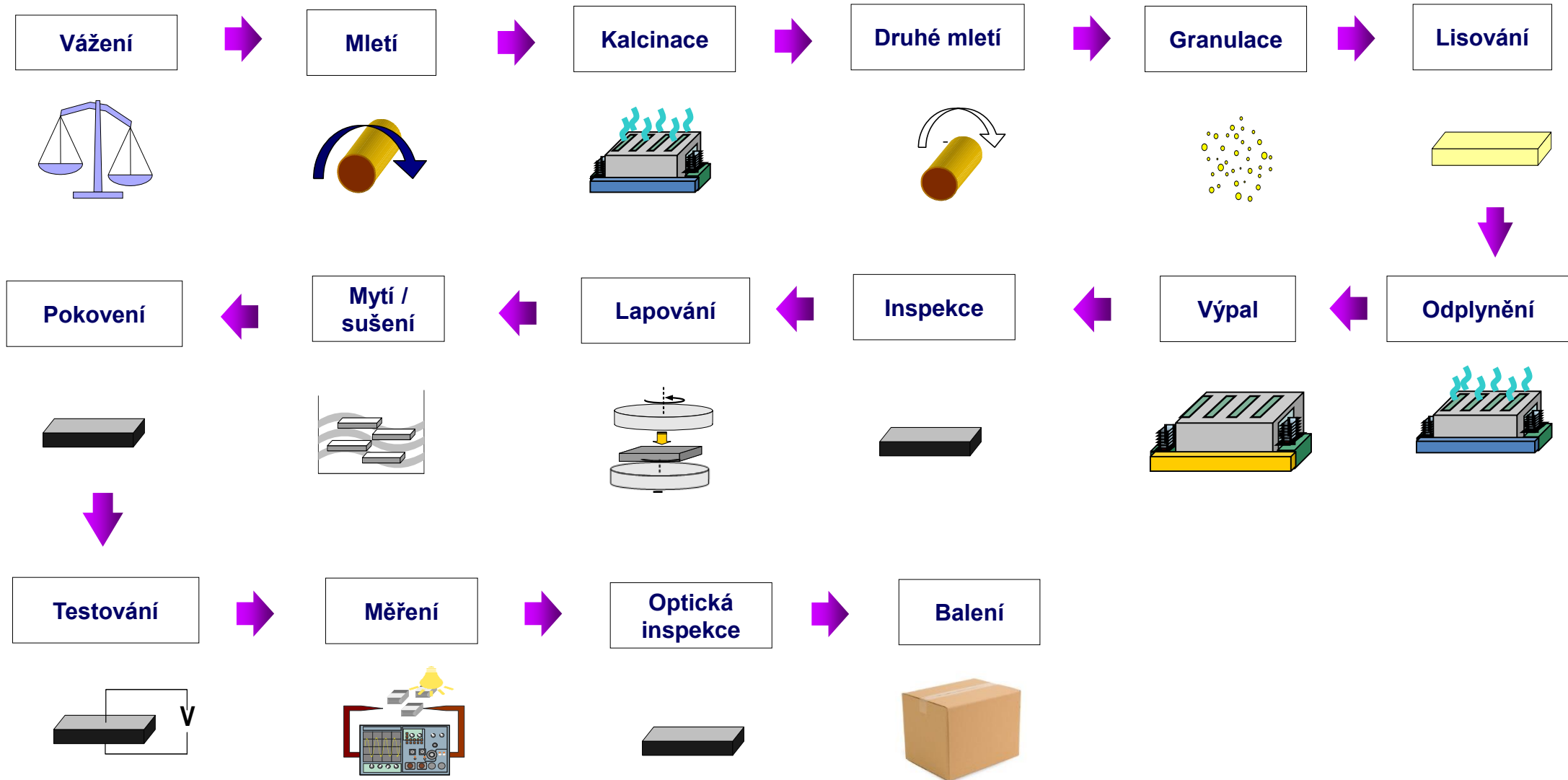
PTC efekt (změna odporu s teplotou)

Musí být splněny 3 podmínky:

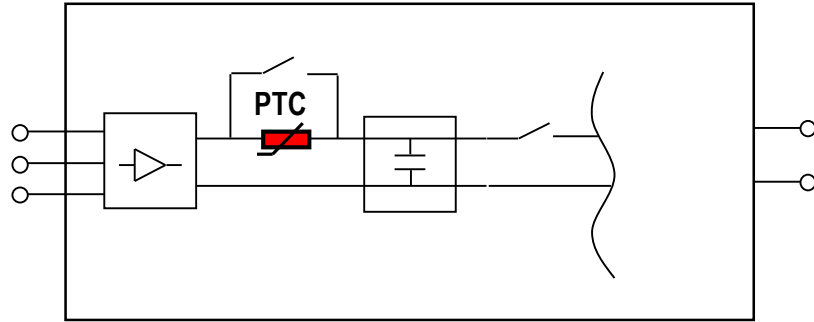
1. Elektricky vodivá keramika
2. Potenciálové bariéry na hranicích zrn
  - Dopace kovem (Mn, Nb)
  - Kov segreguje (vyloučí se) při chladnutí keramiky ($>1000^{\circ}\text{C}$) na hranicích zrn
  - Vytvoří se potenciálová bariéra na hranicích zrn, která je nevodivá
3. Ferroelectricita keramického materiálu

Procesy výroby PTC termistorů

Proudová ochrana

Princip:

- Chrání přístroj proti proudovému přetížení
- Při zvýšeném proudu (zkrat, blesk) vzroste odpor PTC, omezí se proud a tím je ochráněn přístroj
- Součástka funguje jako vratná pojistka, přístroj po odeznění proudu funguje dál

Startování elektromotoru kompresoru

Princip:

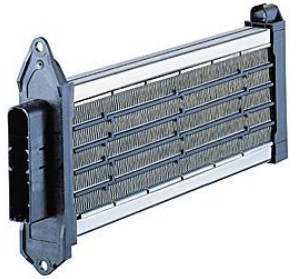
- Součástka je připojena k pomocnému vinutí jednofázového motoru
- Při startu motoru je odpor nízký, pomocné vinutí změní tvar elektromagnetického pole a nastartuje motor
- Po roztočení motoru se PTC zahřeje a odpojí pomocné vinutí
- Součástka snižuje spotřebu ledničky, díky ní se dosahuje nízké energetické spotřeby (A+++)

Topné elementy

Topení automobilů

Odpuzovač hmyzu

Ohřev Add blue

Vyhřívání sedaček

Blokování dvířek

Princip:

- Při průchodu proudu dochází k ohřevu součástky
- Při zvýšení odběru tepla odpor klesá, tj. roste proud
- Součástka tedy topí tím víc, čím větší je odběr tepla (chytré topení)
- Součástka je odolná proti proudovému přetížení a nepotřebuje pojistky, je oblíbená pro svou bezpečnost

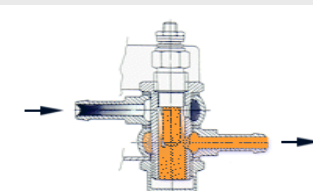
Ohřev natáček

Lepicí pistole

Spínání topných ventilů

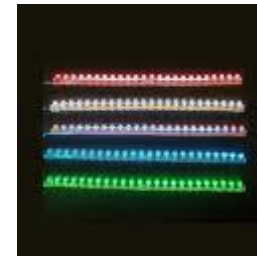
Ohřev filtrů dieselu

Omezovače nárazových proudů

Princip:

- Využívá nárůstu odporu při průchodu zvýšeného proudu
- Využívá se např. k omezení proudu při nabíjení kondenzátorů

Teplotní senzory

Princip 1 (senzor tepelného přetížení):

- Využívá změny odporu při přechodu Currieovy teploty
- Součástka je připojena na napětí
- Při změně teploty nad určitou mez se prudce změní odpor a kontrolní obvod zareaguje (vypne aplikaci, spustí ventilátor)

Princip 2 (senzor hladiny)

- Využívá změny odporu při změně odběru tepla
- Součástka je připojena na napětí a ponořena do kapaliny
- Při poklesu hladiny a vynoření senzoru dojde ke změně odběru tepla
- Změní se odpor senzoru, kontrolní obvod vyhodnotí pokles hladiny pod přípustnou mez

Piezo sensory – Parkovací senzory

Princip:

- Funguje na principu sonaru
- Při připojení střídavého proudu generuje ultrazvukové vlnění
- Vlnění se odráží od překážky
- Senzor jej přijímá, rozechvěje se a generuje střídavé napětí
- Z fázového posuvu frekvence napětí se vypočítá vzdálenost překážky

